

BLOK 4: SÍŤOVÁ INFRASTRUKTURA, NOVÝ ZPŮSOB ŘÍZENÍ PŘENOSOVÉ A DISTRIBUČNÍCH SOUSTAV

Moderuje: Miroslav Vrba

Neustálá evoluce, nebo dlouhá revoluce?

Od počátku porevolučních devadesátých let, kdy došlo k rozdělení ČEZ, vzniku distribučních společností a také vzniku SE, dochází v energetice a v řízení soustav k neustálému vývoji, který je buď rychlou evolucí, nebo možná pomalejší revolucí. Po rozdělení Československa (1992) byly ES ČR a SR propojeny do synchronní soustavy kontinentální Evropy (1995). Proběhla první tržní pseudosoutěž prodeje vyrobené elektřiny mezi novými „nezávislými“ výrobci.

Po přelomu století pak byl zahájen provoz JE Temelín, vznikl nezávislý regulační úřad a operátor trhu s elektřinou. Rozvinul se přeshraniční obchod s elektřinou. Po vlastnickém oddělení přenosové soustavy od ČEZ následně vznikli samostatní provozovatelé PS – ČEPS a SEPS. Také byl postupně otevřen trh pro konečné zákazníky, bylo jim umožněno zvolit si dodavatele. Na konci první dekády byla energetika zaskočena boomem fotovoltaických elektráren. Z důvodu masivního rozvoje intermitentních zdrojů v celé EU (díky dotacím), bylo zavedeno obchodování i uvnitř dne a také dále výrazně narostl objem přeshraničního obchodu. Přenosové soustavy však nebyly pro takový objem budovány. Kruhové a další neplánované toky elektřiny začaly ohrožovat bezpečnost provozu propojených soustav v regionu.

... a vývoj pokračuje

Dramatický vývoj však, možná bohužel, nezpomaluje. Zejména nová evropská legislativa (CEP, síťové nařízení) přináší další a další zásadní změny. Má se výrazně změnit role stávajících regionálních koordinačních center (RSC), nově „regionální bezpečnostní koordinátoři“. Síťové nařízení pro provoz přenosových soustav (SOGL, z 8/2017), které provozovatelé aktuálně implementují, při-

nášší podstatné změny v řízení, už jenom úplnou rekatégorizací služeb pro udržování výkonové rovnováhy (ze známých PR, SR a TR na FCR, aFRR, mFRR a RR). V návaznosti na to také síťové nařízení pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy (GLEB, z 11/2017) předpokládá vytvoření jednotného trhu i pro rezervní regulační výkony a regulační energii. Přímo nařizuje vytvoření společných evropských platform pro aktivaci regulační energie (projekty PICASSO, MARI, TERRE a IGCC). Také je patrný směr k „nové“ energetice s větším důrazem na zapojení OZE, decentrální zdroje, řízení na straně spotřeby, zapojení koncových zákazníků a akumulaci. Obecně se tyto trendy shrnují pod pojmem „Smart Grids“ a znamenají významné změny v řízení soustav na úrovni DS i PS, včetně úprav či vybudování nových informačních systémů pro energetiku.

Co nás tedy dále čeká: pokračování evoluce, nebo ještě dramatičtější změny a revoluce?

Panelisté:

**František Pecho, Jan Konrád, Zdeněk Špaček,
Blahoslav Němeček, Roman Portužák,
Milan Krátký**

Otázky do panelové diskuze

- Jaké změny lze očekávat v souvislosti s novou evropskou legislativou (CEP, SOGL, GLEB)? Jak se změní role provozovatelů soustav? Jaká bude spolupráce ČEPS a SEPS v těchto oblastech?
- Regionální centra – koordinace (Regional Security Coordinators), nebo přebírání přípravy a řízení provozu propojených elektrizačních soustav včetně řešení kritických situací (Regional

Operation Coordinators)? Jaká je role regionů pro výpočet kapacit (CCR)? Je regionální spolupráce receptem na řešení neplánovaných toků?

- Jaké změny lze očekávat na úrovni přenosové a distribučních soustav v kontextu „nové energetiky“ a směřování k Smart Grid (decentralizace, mikrogridy, řízení bilancí uzlových a pseudo-ostrovských oblastí na lokální úrovni, integrace OZE, akumulace, agregace, prosumers)?
- Bude nutné změnit principy spolupráce mezi provozovateli přenosové a distribučních sou-

stav? Půjde o užší spolupráci, nebo směřujeme ke spojení PPS a PDS?

- Jaká je role informačních systémů v kontextu tohoto vývoje (digitalizace, transparentnost, zabezpečení dat, informovanost účastníků trhu a konečných zákazníků)? Potřebujeme další/lepší Energy Data Hubs, co komu vlastně chybí? Jaké je zapojení českých IT společností do vývoje evropských projektů či evropských platform?

